Ч. 43. Львів середа 12. квітня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 700 М.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 40 М., в „Надісланім“, в „Оповістках“ і некрольоги 60 М. Між новинками і в редакційній части 100 М., на першій стороні 160 М. За дрібні оголошення 12 М від слова: товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Виходить о годині 7. рано. **Один прим. 30 Мкп.**

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 11. квітня 1922.

Ґенуа. Ідея великої конференції побідників і побіджених—мусіла зародитися у ґеніяльного Льойда Джорджа після того, як відгомін останнього стрілу на крівавих полях світового боєвища, згубився у безвістях. Та становище Франції, котра — одержавши майже неожидану побіду, заграла на струнах бонапартизму, не давало змоги здійснити ту величню ідею. Народи середущої Европи найшлися в кліщах з одного боку французького, а з другого боку російського мілітаризму. Французьке змагання володіти европейським континентом і гін совітів до всесвітньої революції клалися важким трамом на грудях знесилених націй. До того-ж іще французькі підголоски, що з політичних ліліпутів нагло почули себе великанами, вдарили теж в струну наполеонізму.

Особливо тяжко прийшлося переносити натиск тих двох зударних сил українському народови, якого живе тіло шматували й шматують ще досі ласі на чуже добро ґієни.

Заворот голови, який всесильно опанував мнимих побідників і мнимо побіджених, божевілля французької реакції і її помічних сил та ще страшнійше божевілля червоного імперіялізму, все те поки що не дало змоги здійснити великих кличів нашого століття про самоозначення народів, про їх свобідний політичний, господарський і культурний розвиток. Та це зупинення реалізації права нації показує тільки сліпоту і обмеженість тих, що умовою свого істнування поклали собі як мету бути жандармами поневолених народів.

Одначе мимо всіх тих перепон ідея злагіднення конфліктів, усунення кантоватости і різкости, висунених історією проблемів, все більше промощувала собі шлях до затроєних їдю ненависти душ і обкипілих кровю мозків. Вона проявилася виразно на Вашінґтонській конференції, а побідила в Каннах. Тільки відгреби ані на дні французької душі бонапартистичні пориви, що не стали ще в цілости піснею минулого, перехрещували переходово змагання до европейського порозуміння. Мимо всього зусиллями Англії вдалось таки довести до ґенуенської конференції, вдалось стягнути до спільного стола побідників і побіджених, ворогів і „приятелів“, противників і союзників.

Ґенуенська конференція це перший справжній конґрес після світової війни, котрого далекосяглости сьогодня навіть приблизно не дасться оцінити. Успіх ґенуенської конференції без сумніву був би поворотною точкою не тільки в історії Европи, але і в історії знеможеної людськости. Тут прийшло би до переходового компромісу між вчорашньою Европою і світом будуччини, між принціпами буржуазного світа і тими нечисленними здоровими ідеями, що їх муситься вибрати із смітника російської революції.

Особливо український народ покладає великі надії на цю конференцію. Розшматований на чотири займанщини, знесилений у важкій боротьбі проти леґіону пажерливих ворогів, втиснутий на Прокрустове ложе експльоатації і екстермінації, позбавлений примітивних людських прав, — український народ вижидає свого права і справедливости від світового синедріону. Розуміється, ми не обманюємо себе, що в створених умовах є можливий до негайного здійснення всеукраїнський політичний ідеал, але маємо повне право сподіватися остаточного вирішення долі нашої вузчої Батьківщини згідно з правом про самоозначення народів, себто реституції української державности, проголошеної 19. жовтня 1918 р. на західно-українських землях. Це був би без сумніву великий крок вперед на шляху консолідації відносин на сході Европи, усунення з поверхні безнастанного тертя тої рани, що одночасно є також одною із слабостей польської держави. Щож до Великої України, то вона, перейшовши у цілім масштабі огненну ґегенну боротьби за культурну націю, перейшлаб у нову фазу розвитку боротьби за чисто політичні цілі.

Невдача ґенуенської конференції свідчилаб про заострення патольоґічного стану у мнимих побідників. Розуміється, через це незниклаб ще ідея порозуміння, вона булаб тільки розложена на рати, або відложена до більш пригожого моменту. Але заведення надій багатьох народів на нормалізацію життя, і одночасне доказання їм, що вони не можуть сподіватися ніякої справедливости, з природи річи штовхнуло би на шлях пошуканки за правдою і справедливістю власними засобами і на власну відповідальність. Ясно, що це не причинилось би ані до відбудови Европи, ані до пацифікації европейського Сходу.

В Ґенуї, родиннім місці Христофора Колюмба, що відкрив Америку, великий континент, котрий довший час був азилем для переслідуваних, зібралися вчера представники держав, народів і країн, щоби винайти иншу Америку, більш спокійний захист для мирної праці і мирного розвитку. Чи винайдуть?

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

Пр. 99/22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часописи „Громадський Вістник“ ч. 37. з дня 4. квітня 1922. в артикулі під наголовком „Обережности“ в уступі від слів „Та не тільки“ аж до слів „катедри св. Юра“ мостить в собі єство злочину з § 65а) кар. зак. узнав доконану в дни 3. квітня 1922 р. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862. Д. п. д. № 6. ex 1863 а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мкп. — Львів, дня 4. квітня 1922.

(Підпис нечиткий).

Велика Україна.

Київська Ч. К. „урядує“.

Совітські часописи доносять, що київська Ч. К. відкрила заговір великої петлюрівської організації, яка ділилась на три підвідділи: кошова рада Правобережної України, 8-ий повстанчий район і штаб розвідчих військ. В офіційальнім повідомленню в тій справі підчеркнені спеціяльні заслуги Ч. К. при відкриттю цієї організації.

З цього офіціяльного повідомлення виходить ясно, що до дня 5. квітня Ч. К. істнувала, хоч в совітській ноті з марта до держав антанти в справі генуенської конференції Чічерін впевняв, що Ч. К. перестала істнувати. (Рпр.)

Холера.

Як подають з Харкова, протягом марта на радянській Україні занотовано 863 випадків холери.

Італійські соціялісти для голодних.

До Одеси причалив італійський корабель „Кипріяні“ з ладунком харчів від італійських соціялістів. (Рпр.)

Мобілізація лікарів.

Український совнарком зарядив реєстрацію лікарів в ціли їх мобілізації і оголосив цей наказ в области харківського военного округа. Реєстрації підлягають усі цивільні й військові лікарі, нездібні до фронтової служби — мущини, що вродились почавши від р. 1866, жінки від 1870 р. (Рпр.)

Назначення Тимошенка.

„Новое Время“ пише, що бувший голова кубанської Ради Тимошенко, під цю пору урядовець при пражськім представництві сов. Центросоюза, іменований большевиками комісарем для внутрішних справ Кубані.

ВЕЛИКОДНЕ ЧИСЛО

одержать лише ті Вп. Передплатники що не залягають з передплатою за квітень ц. р.

Шевченківські свята.

Кремінецький повіт на Волині.

Село В.-Загайці.

Заходами Правління В.-Загаєцького Споживчого Товариства вирішено відсвяткувати роковини народження та смерти нашого Пророка Тараса Шевченка.

В сій цілі обрано комітет, до складу якого увійшли: о. Шебель, як голова і п. п. Тума, Мельничук, Карпюк і Мусій, як члени.

В суботу, 11. березня відправлено урочисту панахиду. Спів мішаний хор під керуванням Ф. Мусія. На панахиді були присутні учні школи в повному складі і велика кількість селянства.

В неділю 12. м. м., о год. 7. веч. відбувся концерт, присвячений памяти поета. Програма концерту складалася з 15 номерів, а саме 7 співів, 7 деклямацій та вступного слова. На концерті співав місцевий мішаний хор. З огляду на те, що не було відповідного будинку, концерт відбувся в „общественном магазині“. На свято прибуло понад 1.000 душ селянства. В селі не було родини, якої член не був би на цьому Святі. Старі діди, жінки з дітьми — всі прибули і з завдоволенням слухали співів та деклямацій. Після концерту відспівано „Ще не вмерла Україна“, але присутні ще довго не росходилися, довго ще співали „Ще не вмерла“, повернувшися до портрета Співця України...

Село Верещаки.

З приводу великого свята роковин Т. Шевченка заходами Верещанського споживчого Т-ва, влаштовано урочисте Свято памяти нашого Генія, в якому прийняли участь і сусідні села: Паньковець та Мала Доманинка.

12. м. м. було відправлено в церкві Службу Божу і панахиду, на яку прибуло численно громадянство з діточками. Місцевий пан-отець виголосив відповідну промову, в якій зясував присутнім постать Великого Батька.

Тогож таки дня, у вечорі, о 6. годині, представники споживчого т-ва влаштували вечір-читанку, присвячену памяти Поета. П. Савка Токар виголосив відповідний реферат на тему: „Чиї ми діти“, в якому зясував історію життя і праці Шевченка. Далі були продеклямовані деякі твори поета: „До живих і мертвих і ненароджених“, „Розрита Могила“, „Суботів“ й инші. Присутні з завдоволенням вислухали реферат і деклямації, в яких зясувалися як могутність Духа Генія, так і ціла історія Українського Народу.

Росходючися домів, публика відспівала „Заповіт“.

Село Веселівка.

Заходами веселовецького споживчого т-ва Шевченківські дні були відсятковані ось як: 18. м. м. школярам та грамотному громадянству безплатно роздано „Малий Кобзар“ та подано короteньку біографію Поета і прочитано дещо з його творів.

З огляду на те, що в с. Веселівці церкви не має, панахида була відслужена 19. м. м. в сусідньому селі Білокрениці. Пан-отець Антоній Бринських, при участи великої кількости громадянства з сіл: Білокрениці, В. Андруги, М. Андруги та Веселівки, урочисто відправив велику панахиду і сказав відповідне слово.

Село Велика-Доманинка.

10. березня, коло 9. год. ранку до церкви с. Велика Доманинка стали збиратися громадяне як з сього, так і з сусіднього села Бережанка і стали просити пан отця відправити панахиду за Тараса Шевченка. Сюди-ж прибули і учні з шкіл цих двох сіл. Велика панахида була відправлена урочисто. Як перед панахидою, так і після панотцем були сказані відповідні промови, в яких пояснив присутнім про ролю Шевченка, як співця України і Поета Народника. Присутні з завдоволенням і увагою слухали ці промови. День 10. березня в В.-Доманинці та Бережанці був святочним. Молодь збіралася гуртками і чути було співи „Заповіт“ „Ще не вмерла Україна“...

Село Влашинці.

Перший раз після смерти борця за правду Т. Шевченка в с. Влашинцях 12. березня громадянство помянуло його „Не злим, тихим словом“. [illegible] оголошено, що 12. м. м. буде відправлена урочиста Служба Божа за Раба Божого Тараса. Церква була повна народу. Священик о. Закидальський відправив панахиду і сказав промову про Т. Шевченка.

Після панахиди в школі влаштовано дитячий ранок, на якому були присутні всі учні, представники споживчого т-ва, батьки дітей і багато сторонньої публики. Співає місцевий хор.

З великою тишою і повагою вислухали присутні гарний спів „Заповіту“ укладу Кошиця. Учитель Закидальський виголосив реферат про життя Шевченка. Учні продеклямували „Розрита могила“, „Псалом 43“, а учитель „Сон“, який зробив на слухачів надзвичайне враження. Видно було як обличчя багатьох поверталось в бік портрета Кобзаря, ніби бажаючи ближче ознайомитись з ним, хто так обурювався проти кривди Москові. Далі був розданий учням і присутнім на святі „Малий Кобзар“. Свято закінчилось відспіванням „Заповіту“.

Як не скромно було влаштоване свято, але воно досягло мети: слухачі зрозуміли слова Кобзаря, борця і мученика і почули в собі іскру любови до його. Слова щирої подяки устроїтелям свята лунали при виході зі свята, а на другий день портрет Шевченка був оздоблений новими вінками і рушниками.

Село Мізюрчиці.

Більшість людности цього села, а особливо молодіж ще на довго до дня смерти, почали готовитись до влаштування Шевченкового свята. День 26. лютого — був днем надзвичайним в селі. З самого ранку до будинку, в якому мало відбутись святкування, почали сходитись хлопці та дівчата, щоб прикрасити салю. Любо було дивитись, як усі дружно з охотою чистили кімнату, плели вікди, робили квітки й т. и. До 2. год. саля була вже готова. На підвисшеному місці стояв великий портрет Шевченка, удекорований рушником мереженим, вінком з барвінку зеленого та жовто-блакитними квітками.

О годині 6. веч. приїхав панотець і почалась панахида. В церкві було багато більше народу, ніж буває звичайно в неділю. Настрій у всіх був піднесений. Такий настрій наводив на думку, що душа поета тут вітає. По панихиді пан отець сказав гарну зовнішно промову, лестну, але не теплу. Можна все таки сподіватись, що дух московський „ізиде от нево“, а дух українства „зніде в нево“. При відспівуванню вічної памяти чутно було, як щиро молились усі присутні і якась дрож пробігала по тілі.

По скінченню Служби Божої,

ИОГАН ГОТЛІБ ФІХТЕ.

34)

Промови до німецького народу.

Переклав **М. ЄВШАН.**

(Продовження.)

Обі части спільної нації остали таким чином тим самим, і лише в тім розєднанню та єдности рівночасно вони є галузкою защіпленою на пні старинної освіти, яка мусіла би крім того уступити місця новому часови, а людство мусіло би знов від початку зачинати розуміти її ціну. В тих своїх, на вихідній точці розбіжних, у ціли однакових ролях мусять тепер обі части, кожда сама себе і другу пізнавати і їх відповідно до своїх цілей уживати; особливо одначе кожда з них мусить погодитися з тим, аби другу піддержувати та не фальшувати її в питомих прикметах; коли всестороннє та цілковите образовання цілости має далі добре розвиватися. Що до того зрозуміння, то воно мусіло би було вийти хиба з матірного краю, який передовсім був обдарований змислом для глибини. Коли би одначе в своїй сліпоті супроти таких обставин та захопленим поверховим блеском, заграниця мала коли-небудь рішитися на те, аби відібрати самостійність свому матірному краєви, і його тим самим знищити та в собі стопити: то вона, коли би її той намір вдався, перетяла би тим самим сама для себе останню жилу, яка її досі ще звязувала з природою і з життям, і зовсім була би віддана на поталу духової смерти, яка й без того з ходом часу що раз виднійше проявлялася як її істота; опісля мусіла би в дійсности перерватися та течія образовання і [illegible]шого роду, яка досі ще постійно розвивалася, і мусіло би знов зачатися та без ратунку розвиватися варварство, так довго, поки ми всі разом знов не жили би в печерах як дикі звірі і так як вони не заїдали себе взаїмно. Що се так дійсно є, і що з конечністю мусіло би до того прийти, може очевидно зрозуміти лише Німець, і він один повинен се зрозуміти; для чужоземця, що — не знаючи ніякого чужого образования, має необмежене поле для подивування самого себе в своїй освіті, мусить може се видаватися несмачним богохульством зле поінформованої неосвічености.

Чужина є землею, з якої виділюються і підіймаються до хмар плідні випари, а яка вяже кругом життя навіть старих богів, скинених до Тартару. Матірний край є тим окружаючим нас вічним небом, на якому легкі випари згущуються в хмари, які, після запліднення громоносцем при помочі спроваджених з иншого світа блискавки, спадають з гори мокрими краплинами дощу, який вяже небо з землею, і яким він дає змогу прозябати в перших рідних подарунках, і з їх лона. Хочуть нові титани знову здобувати небо? Воно не буде для них небом, бо вони уроджені на землі; вони будуть лише позбавлені виду та благодати неба, і останеться для них лише їх земля зимною, темною та неплідною домівкою. Але, як каже римський поет, що міг би вдіяти Тифей, або могучий Мінас, або Порфіріон в своїй грізній поставі, або Ретус, або сміливий Енцеляд, що кидав вирваними деревами, коли вони кинуться на спіжевий панцир Палляди? той сам панцир закриє без сумніву й нас, коли ми будемо вміти сховатися під його покровом.

ШЕСТА ПРОМОВА

Виклад німецьких основних прикмет в історії.

Які основні ріжниці вийшли би поміж народом, що розвивається в своїй первісній мові, а таким, що приймив чужу мову, я показав в попередній промові. Я сказав при тій нагоді: відносно чужини полишаємо власному осудови всякого рішення про те, чи дійсно показалися в ній ті явища, які мусіли би були показатися згідно з нашою думкою; відносно Німців одначе ми взяли на себе показати, що вони дійсно виявили себе такими, яким мусить виявити себе згідно з нашими думками нарід, уживаючий первісної мови. Ми приступаємо сьогодня до виконання нашої обіцянки, і свою думку покажемо передовсім на останнім великім і в певній мірі скінченім світовім творі німецького народа, на церковній реформації.

Христіянство, що прийшло з Азії, і завдяки свому зіпсуттю направду стало азійським, проповідуючи лише сліпу покору, німу та сліпу віру, було вже для Римлян чимсь чужим та заграничним; ніколи вони його не зрозуміли та не присвоїли собі, і воно поділило їх істоту на дві до себе не підходячі половини; при чому одначе впливам чужої частини пособляла корінна понура забобонність. Та релігія знайшла своїх учеників серед захожих Германців, в яких передше необразований розум не міг бути для неї перешкодою, але й ніяка корінна забобонність не пособляла її, і таким чином вона перейшла до Германців, як річ, що також належала до Римлян, якими вони властне хотіли бути, зрештою без особливого впливу на їх життя.

(Продовження буде.)

всі як один, пійшли до салі, алеж на превеликий жаль не могли всі вміститися. Багатьом прийшлось товпитись під вікнами; в салі од тісноти стала така духота, що необхідно було повиймати вікна. Коли серед публіки настала тиша, — було сказане коротке вступне слово, в якому зясовано значіння Т. Г. Шевченка для України.

Після вступного слова сільський хор проспівав „Заповіт", а потім прочитано коротку біографію поета. „Заповіт" і другі пісні як: „Ой у лузі червона калина", „Журавлі", „Зійшов місяць, зійшов ясний", „Така її доля", „Нащо мені чорні брови", „Україна", „Не щебече соловейко", „В ночі на могилі" та инші проспівано під керованням регента Опанаса Чубка, бездоганно. Місцева струнна оркестра відіграла „Попурі" з українських пісень. Підчас деклямацій віршів публика переймалась думками поета. Вона боліла душею за окривджених, ненавистю палала проти катів і переживала дивно славу України.

Співи й музика якось примиряюче діяли на серце і здавалось, дивлячись на портрет Шевченка, що зморшки на чолі його розгладжуються, з під насуплених брів просвічується огонь любови і вливається в твоє серце. Хочеться любити в той час усіх, починаючи від тих дітей, що бігають безжурботно й кінчаючи катами, що міркують, як Україну приспати і її окрадену збудити. Хочеться припасти до рук і ніг Тараса, за нас носивших кайдани і цілувати їх, цілувати насуплені брови його та зморшки на чолі його. Вкінці проспівано: „Ще не вмерла Україна" і піднесена на дусі публика розійшлася по домах, розмовляючи довго про Тараса.

Яким Білий.

Перед конференцією в Ґенуї.

Рішення в справі близького Сходу. — Промова Льойда Джорджа в справ конференції в Ґенуї. — Два угруповання на ґенуенській конференції. — Франція в блуднім колесі — Анґлійська офензива. — Мала антанта на роздорожу. — Передконференційні приготовання.

Відень, 5. квітня 1922.

(*г. м-й.*). Наші передбачування в справі майбутнього вирішення проблеми близького Сходу, які зясували ми у нашому дневнику дня 29. III. с. р. ч. 32, сповнилися. Ревізія севрського мирового договору з дня 10. серпня 1920 доконана, — англійсько-французький конфлікт, грецько-турецьке кровопролиття покінчене дня 26. III. с. р. Офіціяльний комунікат про вирішення справи близького Сходу відомий читачам з телеграм аґенції Авас, а так само коментарі французької преси, в окрема найобширніший в „Матен" є вже відомі. Одначе вони є так загальні, що з трудом приходиться сконструувати текст дійсного вирішення. Всеж таки бодай приблизно будемо старатися наблизитися до змісту офіційного тексту на разі, доки він не буде в оригіналі оголошений.

Вдаряючим є тут те, що бувша союзниця центральних держав, Туреччина, побита та севрським мировим договором розпарцельована, — в інтересі полагодження конфлікту анґлійсько французького з одного боку, та ізза геройської постави турецького народу проти постанов севрського договору з другого боку, вона відзискує згаданим рішенням свої втрачені території. Під її державну суверенність привернено: а) столицю Константинополь, б) Малу Азію включно зі Смирною, та в) велику часть Тракії, де вона від тепер буде граничити не лиш з Грецією, але й з Болгарією. Для Смирни, що остає під Туреччиною і для Адріянополя, що полишається за Грецією, признано особливі застереження, себто обласну автономію, якої метою є нести охорону христіянським меншостям в Анатолії, а магомеданським в Тракії. Союзови Народів поручено опіку лише над христіянськими меншостями в Малій Азії, яку має він розтягнути також на Вірменію.

За те Дарданелі і плавба по дарданельськім проливі, як також пів-остров Ґаліполі відмілітаризовано і поставлено їх під контролю міжнародньої комісії, або иншими словами тут положила свою руку могутня Англія і підчинила їх своїй сфері впливів. Сповнилося давне бажання Анґлії захопити владу над проїздовою босфорською брамою до Чорного Моря.

Ми звертали вже увагу на те, що ця проблема була ахілевою пятою політики бувшої Росії, якої інтереси були ґарантовані льондонським договором з 1915 р. Росії не стало, але — як довідуємося з певного джерела, права до льондонського договору реактивує собі тепер совітська Росія, з тим, що відносно Дарданелів спільно з радянською Україною жадає права участи в контрольній комісії над Дарданелями. Що до Галичини і Буковини передає совітська Росія права, що випливають з льондонського договору, радянській Україні. Одержуємо також непровірену відомість, що у вирішенню проблеми близького Сходу узгляднили держави антанти також інтереси Росії, зглядно України. Так зліквідовано важкий конфлікт на близькому Сході на передодні міжнародньої конференції в Ґенуї, що принесе певно для сеї конференції велику користь та причиниться до її успіху.

Чим близче до відкриття цеї великої міжнародньої конференції, в якій буде заступлених 30 держав світа, тим тяжче сказати щонебудь наперед про її успіх або невдачу. В европейській пресі повстав такий хаос думок в оцінюванню майбутньої конференції, що прояснення треба сподіватися аж від неї самої.

З великим напруженням очікувана друга велика промова анґлійського премієра в справі ґенуенської конференції, яку він виголосив в анґлійськім парляменті, дня 3. с. м. не багато мала даних, щоби на її основі можна ставити які небудь гороскопи що до Ґенуї. Зміст її вже відомий читачам з телеграм з Льондону.

Коли хто в Европі сподівався иншого змісту промови Льойда Джорджа, то певно дуже розчарувався. Одначе ця промова нічим не уступає його першій голосній промові, яку він виголосив до світа, як аґітатор, в користь відбуття ґенуенської конференції. Також сю другу промову посвятив він тій самій цілі, але в ній показав себе хитрим дипльоматом. На першу промову відповіла Франція своїм відомим меморіялом, друга поставила її перед знаком запиту!

На ґенуенській конференції засядуть перший раз при спільнім столі побідники і побіджені, згуртовані в двох уґрупованнях. На чолі першого стане Льойд Джордж, а під його проводом його власна вітчина з своїми світовими домініями, Італія, Японія, держави невтральні: а то Швеція, Норвеґія, Еспанія, Голяндія, Данія і Швайцарія. Найблизче сього бльоку стоятиме Німеччина, а відтак совітська Росія, хоч обом сим державам назначено відповідне місце відомим бульонським зїздом. На всякий випадок Німеччина і Совіти будуть стояти в близькім контакті, Чічерін в переїзді заявив берлінським кореспондентам, що Німеччина є в першій мірі покликана в найбільшім масштабі до співділання у відбудові Росії.

Друге угруповання будуть творити з Францією на чолі отсі держави: держави малої антанти і слабий бльок балтійських держав та Польща.

Коли перше угруповання за виїмком Німеччини і Росії буде занимати у справах, порушуваних на конференції, більше одноціле становище, то друге уґруповання буде характеризувати нездецидованість та розбіжність думок і поглядів. І так: Чехословаччина буде лявірувати між становищем Анґлії і Франції, значить не буде здецидована, на котру ногу їй треба станути. Югославія, хоч принціпіяльно ставиться до большевиків неґативно, то все таки до них як представників Росії симпатично; Румунія буде хитрити. Зрештою між державами малої антанти нема одноцілости навіть у відношенню до Польщі, бо инше становище занимають Югославія і Чехословаччина, а инше Румунія. Одно їх держить покищо купи, а то небезпека зі сторони Угорщини та гроза повороту там Габсбурґів.

Балтійський бльок ізза своєї політичної невиробленості ледви чи зможе відгравати якунебудь ролю. В Фінляндії є сильна опозиція проти кооперації з Польщею, инші держави того бльоку стоять під впливом Анґлії й Німеччини, до того сусідна до них зближена Литва стоїть на крайно ворожім становищі до Польщі. Той бльок склеїла гроза большевицької інвазії. Колиж в Ґенуї Совіти стануть важнійшим чинником, наступить за справою Анґлії наближення балтійського бльоку до Совітів, а рівночасно наступить відокремлення Польщі. Коли би дійсно конференція в Ґенуї вже в своїх початках виказала успіхи, то зарисовується плян анґлійсько-німецько-російської економічної кооперації. Для Росії політично був би балтійський бльок у відношенню до Польщі тим, чим давнійше Балкан у відношенню до бувшої австро-угорської монархії.

(Докінчення буде.)

Боротьба з українською школою.

Замкнення української приватної школи на Клепарові.

В Клепарові коло Львова, де є понад 2000 українського населення, нема навіть народньої школи з українською викладною мовою. Велике число дітей рік-річно приневолене було ходити до далеко віддалених шкіл у Львові. Діти, переважно найменші школярі, були все наражені на ріжну небезпеку міського руху та великих морозів в зимі. Родичі підносили все свої жалі в цій справі до компетентних чинників, з в кінци багато дітвори лишалося без ніякої науки, бо родичі не бажали собі, щоби їх діти вчилися на иншій, чужій мові. Вони домагалися своєї рідної школи. В шк. році 1921/22 Кружок У. П. Т. ім. кор. Данила у Львові, що опікувався наймолодшими клепарівськими дітьми, з огляду на велике число своєї власної міської дітвори і браку поміщення шкільних кляс у Львові утворив в Клепарові свої рівнорядні відділи І-ої та ІІ-ої кляси народньої школи, виключно для дітей з Клепарова. До цих відділів учащало покищо 47 дітей. Кружок хотів в цей спосіб відтяжити фреквенцію міської дітвори, яка постійно збільшалася.

Про отворення рівнорядних відділів повідомлено Раду шкільну повітову заміську у Львові, а також кураторію О. Ш. Л. У відповідь на це кураторія рескриптом з дня 11/3 1922 Р. 5591 G., а Рада шкільна письмом з дня 20/3 1922 L. 1630/22 замикають відділи. Діти опинились без школи. Заскочені цим фактом родичі завязали „Батьківський Комітет" і щоби їх діти не втратили року, бо Кружок ім. кор. Данила у Львові не має в своїй школі для них приміщення, повідомили власти, що отвирають для своїх дітей „збірні лекції" в ціли підготовання їх до іспиту з кінцем шкільного року. Іспити мали здавати в школі ім. кор. Данила. Комітет покликався на рескрипт Кураторії львівського округа з дня 28./І. 1922 ч. 12260/ІІІ, де сказано, що збірні лекції та курси вільно отвирати. — Як відповідь на це, дня 7. квітня ц. р. прийшла жандармерія та опечатала льокаль, де відбувалися „збірні лекції".

Діти опинилися на дворі і „збірні лекції" відбуватимуться мабуть десь на полі, бо родичі всеж таки будуть вчити свої діти в рідній мові.

Переслідування українського кооперативного руху на Волині.

На 9.—10. сього місяця п. Дубенським повітовим старостою на Волині, правлінню Дубенського Повітового Союзу Кооператив дозволено було скликати чергові річні загальні збори своєї установи.

На порядку дневному стояли самі звичайні питання, як розгляд та затвердження річного справоздання за 1921 р., розпреділення чистого зиску, затвердження пляну діяльности, та кошторису на 1922 р. й т. и.

9. ц. м. зїхались до Дубна делеґати уповажнені від союзних тов., представники сусідніх союзів та кооперативно культурних установ Волині. Збори розпочались о 4. год. по обіді. Настрій у присутних був бадьорий і діловий. Без зайвих розмов і суперечок, щадячи час, але уважно відносячись до справи, вирішувало зібрання свої справи.

От уже розглянутий і затверджений річний відчит за 1921 р. Приступили до розляду і вирішення питання про поділ прибутків за мин. рік.

Справу обговорювали досить ґрунтовно, особливо з асіґнуванням коштів на влаштування діточого притулку.

Освітлюючи це питання, особливо підкреслювали необхідність, щоби притулок цей, коли він не буде цілком український, виховував дітей-Українців згідно з сучасними вимогами педаґоґіки — на матірній українській мові. Боялись русифікації чи польонізації.

Підчас дискусії по цьому питанню, коли слово було надане п. М. Панкевичу, як голові управи бюра волинської кооперації, несподівано в помешканню зявився наряд поліції, в кількости 3 осіб. Старший наряду, звернувшись до правління Союзу, запропонував йому показати підставу, на якій відбувається зібрання. Подали відповідний дозвіл старости. Зобачивши там цифри 9—10, згаданий старшина наряду сказав: „тож панам дозволено зібратись від 9—10 рано, а зараз уже 8 вечора". Прийшлось пояснять, що значать цифри 9 і 10. Забравши до кишені дозвіл старости, старший зараз же звернувся до п. Панкевича, який в той мент перервав промову, з вимогою показа-

ти документи. Взявши в руки пас порт п. Панкевича, він зробив повний допит про те, хто він, в дкілля й т. и., а далі зажадав засвідчення про належність до обивательства польського (бо в паспорті стояло, що п. Панкевич Українець з Поділля). Такого засвідчення на руках не оказалось і старший поліції взяв паспорт до кишені, заявляючи, що п. Панкевич арештований. Ніякі запевнення і запоруки ні правління, ні присутних, що до особи п. Панкевича, старшим поліції не були прийняті на увагу. Далі поліція стала перевіряти документи у решти присутних і забрала також документ у п. Леха, який брав участь в зібранню як представник Тов. розповсюдження кооперативного знання на Волині. Так була нарушена спокійна, ділова праця цілком легального зібрання.

Що дало право і підставу поліції поступити так—не відомо.

Правда, в розмові з п. Панкевичем, при відібранню у нього документів, старший уряду натякав на те, що він ужив виразу „польонізація" і що це чути було в сумежній кімнаті (приватне помешкання).

Я. Б.

допустилася такого самого безправ'я, якого допустилися колись на ній три великі імперії. І від часу того памятного акту (1772 р.) аж до 1918 р. Поляки не переставали голосити світови, що їх вітчину насильно розчленовано і що пруська та московська буга брутально топче їх національні святощі.

А нині ці самі, що ще так недавно стогнали під чужим обухом, наложили такий сам обух на нашу країну так, як колись зробила з ними Німеччина, Росія й Австрія і то на жаль з тою великою ріжницею, що тамті були щирими ворогами: сказали Полякам в вічі, що користаючи з їх безсилля, ділять Польщу поміж себе й кінець! Натомісць нинішна Польща перед тим ганебним вчинком заграла потішну комедію, виступаючи під плащиком „самоозначення населення", „виконання незломної його волі" і т. п. Знаємо й ми, знають це зрештою й Поляки, як це все робилося, щоби тільки скоро дійти до наміченої цілі.

Та мета, вимріяна короткозорими Поляками, святкує тепер свій триюмф, бо у Варшаві за сіло двайцятьох виленських послів, тих послів, що вибрані до виленського сойму німби то для того, щоби лише вирішити мниму „волю населення" й розїхатися домів. Сталося инакше; не маючи до того мандату від своїх виборців, посли поїхали до Варшави, щоби далі торгувати. Чому це так сталося? Бо Поляки бачуть це все наглядно, що тамошне населення не дуже стражалося би погроз і нагинки до урн при евентуальних нових виборах.

Тож тепер, по прилученню Виленщини до Польщі, ми не будемо вже Литовцями, говорячими по польськи або литовськи, лише „Білополяками", говорячими по „білопольськи"; і на нас „середнополяки", „малополяки" і „великополяки" підуть тепер новим наступом, щоби використати з нас і цю офіціяльну „білопольськість".

Нє — жарт-жартом! Але треба їм таки сказати: Пусті ваші мрії, даремні змагання, бо тут з поконвіку була Литва — і буде, і її не зітре з лиця землі ніяка сила, а тим менше польська"...

Кольонізація.

Projekt Towarzystwa parcelacyjno-osadniczego dla kresów Rzeczypospolitej Polskiej.

W chwili, gdy losy reformy rolnej są zadecydowane, należy bez zwłoki zajrzeć w oczy rzeczywistości i słowa zamienić na czyny.

Wszelkie opóźnienie w działaniu może wyrządzić szkody, jakich później naprawić nie będzie w stanie nikt.

W pierwszym rzędzie rozchodzi się o to, czy pierwsza faza reformy agrarnej sposobem dobrowolnej parcelacji ma się odbyć chaotycznie, pozostawiona indywidualnej inicjatywie — czy też ma być zorganizowaną wedle pewnego planu działania i skierowana ku pewnemu celowi.

Wychodząc z założenia, że reforma agrarna ma cel jasny, społeczny z jednej strony — a narodowy z drugiej strony — co razem daje interes państwa — możnaby się co do stosowności metody sprzeczać, mając do wyboru zasadę „laissez faire" a zasadę organizacji, lecz tylko w zachodnich okręgach i w centrum państwa — zamieszkałem przez ludność wyłącznie polską. Nie może zaś być wątpliwości w tej kwestji odnośnie do wschodniej części Małopolski, znanej w utartej gwarze pod nazwą wschodnia Galicja.

Wschodnia Galicja stanowi teren narodowy mięszany, naruszenie polskiego stanu posiadania miałoby znaczenie wprost groźne dla przyszłości, a wzmocnienie żywiołu narodowo pewnego leży w najżywotniejszym interesie obecnych i przyszłych pokoleń.

Wschodnia Galicja wycieńczona przez wojny długotrwałe — w szczególności przez dotychczas trwającą wojnę domową, trawiona waśniami narodowościowemi, zamieszkała przez ludność narodowo mięszaną stanowi teren pracy — o warunkach zupełnie odrębnych — zarazem teren podminowany i niebezpieczny.

Podaż indywidualna wobec wielkiej ilości latifundjów, wobec drożyzny i niemożności otrzymania robotnika, zniszczenia folwarków i właściciel będzie tu bardzo znaczną, a prawdopodobnie nawet przewyższy popyt.

Zachodzi obawa, by przez zbyt pospieszne pozbywanie ziemi na rzecz miejscowej ludności cel reformy nie został udaremniony. Zakupią ludzie bogatsi, dla biednych nic nie zostanie i kwestja agrarna zostanie tem, czem była — raną jątrzącą się i zaognioną.

Latifundja we wschodniej Galicji są przeważnie bardzo obciążone. Właściciel sprzedający na własną rękę nie będzie mógł jej odciążyć — wpadnie w ręce lichwiarskie — względnie nie będzie mógł wcale sprzedawać. Doprowadzi to do pauperyzacji całego stanu, a przy publicznych licytacjach także do ruiny wierzycieli — co pod względem społecznym nie jest objawem korzystnym.

Ceny gruntów stosownie od sprytu właściciela i koniecznej potrzeby kupujących byłyby najrozmajtsze, często niekorzystne.

Cała gospodarka parcelacyjna stałaby się chaotyczną i katastrofalną, i może stanowić poważne niebezpieczeństwo dla dawnego dobytku na rubieżach, a ponadto zaważyć na szali wiekowego rozwoju. Specjalnie tedy w tej części kraju i państwa konieczną jest świadoma organizacja i kwestja ta zdaje się nie ulegać wątpliwości.

Rochodzić się będzie o kwestję dalszą, jaką ta organizacja ma być względnie jaką być nie powinna.

W tym kierunku nasuwają się następujące uwagi: Zdaniem naszem przedewszystkiem nie może być to organizacja państwowa. Za działaniem organizacji państwowej musi państwo przyjąć odpowiedzialność, a na terenie narodowościowo mięszanym odpowiedzialność taka jest nadzwyczajnie ciężką, krytyka bardzo łatwą, a wyolbrzymione wieści o rzekomych krzywdach, przedostawszy się raz do łamów pism pozakrajowych, wzrastając do przejaskrawionych hasel — mogą zaszkodzić sympatjom dla Polski w okresie jej tworzenia.

Okoliczność ta jest pierwszej wagi i dlatego organizacja taka nie może być państwową.

Dodać do tego należy, że Państwo, zaprowadzając własną organizację, stworzyłoby nową centralę, a więc jedną z wielu już istniejących i osławionych central — siedzibę biurokracji i biuralizmu, aparat o stopniach hierarchicznych — ciężki i pracujący wedle wzorów i formułek — niemogący się dostosować do tysiącznych splotów i niezliczonych kombinacji rzeczywistego życia.

(Продовження буде).

Преса.

За Вильно.

Виленський щоденник „Літва" містить у ч. 48. з дня 2. IV. ц. р. передовицю п. з. „А одначе була тут Литва і буде!", яку подаємо в перекладі:

Помисловість польського уряду в винаходжуванню способів для згноблення незалежности Литви не вичерпується. Від часу, як Польща стала незалежною республикою, вживає всіх заходів, щоби якнайскорше вичеркнути з міжнародного словаря слово „незалежність Литви". Нині ми наочними свідками того, як Поляки проти волі корінно-місцевого населення викроїли поважний шмат литовської землі і прилучили його до Польщі, послугуючися при тім головно військовим насилям. Нині Польща

Конференція в Генуї.

Вступні наради.

Вступна конференція великодержав передбачує створення 4 ох комісій. Перша з цих комісій займеться справою практичного введення в життя ухвали, принятої в Кани, справою оперття мира в Европі на тривких основах та справою умов, конечних для привернення взаїмного довіря поміж державами без нарушення договорів. Три инші комісії будуть поміж собою в контакті і займуться справами економічними, фінансовими і транспортовими.

Совітська делегація, як доносять, зажадає запрошення Туреччини на конференцію. Підчас вступної дискусії вияснив мін. Барту, що супроти неприсутности шефа уряду французька делегація одержала точно обмежений наказ, в границях якого має цілковиті повновласти.

Денний порядок нарад конференції ще не устанений. Це станеться щойно на конференції міністрів Факти і Шанцера з англійською і французькою делегаціями.

На першім засіданню, що відбудеться в понеділок пополудни, промовлятимуть Факта, Л. Джордж і Барту. Первісно мав промовляти тільки сам Факта. Одначе Л. Джордж зажадав голосу, заявляючи, що англійська опінія очікує його енунціяції, яка всюди на світі будить велике заінтересовання. Представник Франції Барту мав також зажадати голосу на першім засіданню.

По промовах слідуватиме вибір комісій. Перша з них усталить праводподібно переведення мирових договорів. Вона займеться також російським питанням. Часописи доносять, що в склад першої комісії увійдуть тільки представники Італії Англії, Франції, Німеччини і Росії До инших комісій, господарської, фінансової й економічної увійдуть представники всіх держав, репрезентованих на конференції.

Мін. Факта і Шанцер відбули нараду з совітською делегацією з ціли запевнення успіху конференції. Совітські делегати розвинули свій плян і висказали бажання співпраці з делегатами инших держав, щоби запевнити конференції успішний вислід.

В Генуї.

З нагоди отворення конференції місто прибране прапорами. Людність відноситься прихильно до представників чужих держав. До Генуї прибули представники часописів з цілого світу.

Всі італійські політичні партії, не виключаючи й фашістів, видали проклямацію, взиваючу до збереження спокою і вдержання ладу підчас конференції.

Ленін приїде до Генуї?

Як подає з Генуї спеціяльний кореспондент денника „Богемія", Чічерін заявив, що Ленін приїде до Генуї, щоби відбути нараду з Льойдом Джорджем.

Польща.

Епільоґ „Дойлідя".

В кругах польського сойму говорять, що справа скандалу з так званою „Дойлідою" найде епільоґ в посольському суді а це тому, що бувший голова головного Земельного уряду Керник завівав перед цей суд референта скандальної афери Станішкіса.

Подорож Пілсудского до Букарешту.

„Курієр польскі" доносить, що начальник польської держави Пілсудскі задумує відбути подорож до Букарешту. Речинець тої подорожі узалежнений від закінчення генуенської конференції.

Кошти польської делеґації до Генуї.

Делегація польської держави до Генуї буде коштувати кілька міліярдів польських марок. На державний кошт крім дипльоматів іде до Генуї чотирьох польських дневникарів, що викликало негодовання з боку поминених, які також хотіли би переїхатися на державний кошт до Італії. Число осіб польської делегації устало на 50.

РІЖНІ ВІСТИ.

Представник Українського Червоного Хреста у Відні.

У Відні задержався в переїзді представник Українського Червоного Хреста д-р Холодний. Він привіз з собою фотографії і кусні хліба, яким кормляться на В. Україні. Між фотографіями є знимки останків жінки, яку заїли в Миколаєві собаки, знимки виголоднілих і висохлих або опухлих з голоду дітей і т. и. Все те таке страшне, що його не можна передати словами.

Д-р Холодний мав нараду з представниками австрійського міністерства здоровля. Австрія висилає

на В. Україну два вагони з медикаментами.

Українська сільсько-господарська академія в Чехословаччині.

Українське пресове Бюро доносить, що українські кола в Чехословаччині роблять заходи біля основання в однім з міст Чехословаччини сільсько-господарської академії, в якій моглиб викладати члени української академії наук в Київі.

Раковський до болгарських комуністів.

„Русспресс" доносить з Софії: Раковський звернувся до болгарських комуністів із закликом, щоби вони піддержували уряд Стамболійського, бо — на його думку — з упадком цього уряду положення комуністів в Болгарії погіршиться.

Швеція і совітська Росія.

Шведська преса виступає проти совітської місії в Швеції, зложеної із 100 осіб, яка видає на своє одержання місячно більше чим по 3 міліони шведських корон, підчас коли в Росії панує під цю пору застрашаючий голод. Преса заявляє, що Шведи не будуть цього довго терпіти, а покінчать з цією місією скорше, чим це декому здається.

Шведська місія в Москві вислала до свойого уряду звіт, в якім м. и. сказано, що з точки погляду шведських інтересів заключення торговельного договору з совітською владою небажане.

Цивільна ліста короля Олександра.

В Скупщину в Білгороді внесено проєкт закону про підвижку цивільної лісти короля Олександра до 60 міліонів динарів річно. Досі одержував король річно 1 міліон динарів.

Ватикан і сов. Росія.

Кореспондент „Ржечпосполіт-ої" телеграфує з Ґенуї, що всі донесення московських газет про те, будьто би Ватикан підписав умову з совітським урядом що до висилки католицьких місій до Росії — не відповідають дійсности. Ватикан до цієї пори не заключив з совітською Росією ніяких умов.

З Далекого Сходу.

Війська республики Далекого Сходу розпочали наступ вздовж Уссурійської залізної дороги. У Владивостоці проголошено військову диктатуру генералів Вержбіцкого, Пучкова і Старка. В місті панує лад. Народний Збір одобрив усі розпорядки уряду. Наступ білих військ ще більше скріпив положення уряду.

Залізнодорожна конференція в Ковні.

В Ковні відкрито конференцію представників Німеччини, сов. Росії, Литви й Естонії в справі транзіта німецьких товарів до Росії й російських товарів до Німеччини.

Ангора не приймає умов мира.

З Парижа доносять: Представник ангорського правительства в Римі заявив, що воно не приймає мирових умов союзників. (Рпр.).

Осускі про Росію.

Чесько-словацький посол в Парижі, Осускі мав виклад про Росію, в якім сказав: Ми вважаємо, що Европа не може спасти Росії. Росія спасеться сама, одначе ми твердимо, що помогти великому народови — довг Европи. Для відбудови Росії потрібні заграничні капітали. Це можливе тільки при ненарушимости приватної власности, при індивідуальній свободі і правовім устрою. Коли совіти в імя гуманности благають Европу о допомогу для голодуючих, то Европа в імя тоїж гуманности повинна зажадати знесення терору.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Отворення ґенуенської конференції.

Генуа. (ПАТ.) Наради генуенської конференції отворив в присутности представників преси, італійського правительства і муніципальних властей італійський през. мін. Факта, котрий виголосив інавгураційну промову. Він привитав делеґації всіх правительств, присутні на конференції і схарактеризував положення, що витворилося в Европі по війні. Поворот до правильних відносин економічного життя унеможливлений. Около 30 міл. людей відірвала війна від продуктивної праці і ціле нормальне життя захитане. Витворився брак довіря між народами, знищено основи здорового кредиту, що є услівям розвитку економічного життя. Теперішня хвиля вимагає великих зусиль, щоби економічний механізм і торговлю урухомити на ново відновленням між народами виміни і приміненням економічних організмів до нових завдань. До здержання цих економічних відносин причинилися також територіяльні зміни, які принесли зі собою висліди війни. Тепер майже неможливо зрозуміти всі великі трудности, які стрічаємо з цього егоізму і з апатії, яка запанувала серед суспільности. З огляду на тяжкі завдання теперішного положення, треба його розглянути розважно. Поодинокі народи мусять зрозуміти свій обовязок навязання злуки з иншими народами і направлення заподіяних шкід. Стоїмо перед конечністю великого діла відбудовання співпраці між народами. Це мусить бути тепер головною ціллю політики всіх народів. Слід забути ненависть, яка зродилася підчас війни.

Італія витає щиро яко господар усіх делеґатів, що числом 454 зібралися тут оживлені благородним духом виконання цієї праці для добра всего людства. Італія перейнята настроем недавної побіди, але все таки бажає говорити передівсім іменем цих благородних почувань, котрі є спомином цієї давної культури, що зосереджувалася в Ґенуї. Італія бажала колись воскресення традицій цього міста, в котрому стільки мужів думки, винаходів і учених голосили і боронили ідею мира і солідарности народів і загально людських почувань. Італія щиро бажає, щоби конференція злучила всіх в сильному стремлінню до поправи теперішних тяжких условій життя. Порядок нарад складається з точок політичного й економічно-фінансового характеру. Обі ці ділянки тяжко покищо від себе відділити, перевести між ними границю. В багато випадках ці ділянки зі собою тісно звязані, бо економічні справи все з корсеквенції стаються політичними о міжнародним характері. Поодинокі краї неначе відокремилися тепер від себе і тому економічна співпраця неможлива. Конче треба старанно розглянути справу співпраці і робити це з найбільшою доброю волею, бо лише так можна усунути ненормальні відносини. Теперішня політика Італії основується головно на спрямуванню всіх зусиль до пацифікації світа і здобуттю основ для співпраці всіх народів. В цьому дусі Італія зголосила своє приступлення до конференції. Італія бажає як найскоршої полагоди питань, які повстали з теперішнього положення, такої полагоди, що запевнила би світу мир добробут і згідливу співпрацю. Бажає консолідації міжнародних відносин в дусі привернення ладу і порядку. Для осягнення цього треба примінити не насилля і силу, але пійти шляхом свобідної дискусії і співпраці. Світ сподіється, що як вашінгтонська конференція принесла велике поєднання, так конференція в Ґенуї запевнить Европі мир.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

З дороги життя.

Ave Ucraina, morituri Te salutant!

(Дорогій памяти Петра Гайворонського і тов.—жертвам підльвівських боїв за незалежність Вітчини)

Нині на дворі сміється сонце. Таке ясне, веселе, тепле. Видається мені, неначеб хтось живим золотом обсипав вулиці, доми, дерева.

Чути, що йде життя. Таке могуче, кріпке, побідне.

І не знаю, чому якраз тепер прийшли Ви мені на гадку, товариші сердечні.

Тому три роки, у такий день, йшли Ви на смерть. І сонце сміялось тоді так само весело до Вас і радісно цілувало ваші ясні чола...

Тільки гармати грали, грали...

Ви йшли.

В лісі було ще вогко і було чути у воздусі запах свіжої живиці.

Тямлю добре той день.

Дванайцятий курінь йшов тоді на реванж.

В молодих, кріпких долонях затиснені багнети.

Міниться сталь.

На горі господарює ворог. Хижацькі руки купає в теплій ще крови.

Відбитись, за всяку ціну відбитись і найти пімсту!

За кров братів, за відібрані життя...

Тихо йде розстрільна.

Чимраз близче і близче...

На горі заметушилось. Ворог побачив. Грають кулемети...

Розстрільна біжить. Першу лінію ведеш Ти, Петрусю.

Такий струнекий, високий, як сокіл.

Йдеш в бій як Леонід в Термопілях.

А коло Тебе богато, дуже богато крови. Навіть по убранню Твойому тече кров і в грудях щось пече.

Падаєш?

Справді падаєш?...

І тіло Твоє топчуть якісь хамські заковані чоботи і хтось важким крісовим прикладом бє в Твоє ясне чоло, що його недавно цілувало сонце.

Петрусю!...

— — — — — — — — —

І стоять нині самітно у золотому сонішному сяйві українські Термопілі і Чортівська Скала розказує німим деревам страшну, криваву казку минулих років...

Чи чуєш її в своїй невідомій, темній могилі, Петрусю, сердечний друже мій?...

Аркадій Півень.

НОВИНКИ.

— **Пригадка.** Ще раз пригадується П. Т. Акціонерам Земельного Банку, які бажають взяти участь в Загальних Зборах дня 29. ц. м., що мусять **найпізнійше до дня 14. квітня ц. р. зложити в Банку Львів, вул. Підвалля ч. 7 свої акції.** Ті, що не відібрали ще своїх акцій, з 1918 р., зволять *зголосити своє право участи* в зборах **перед** днем 14. ц. м., щоби одержали леґітимації до участи в зборах.

— **З життя наших в Чехії.** Уривок листу одного старшини УГА., перебуваючого тепер як заступник Кмдта робітничої сотні в чеських Будійовичах: Від пятьох місяців находжуся в чеських Будійовичах як субальтерн при українській робітничій сотні, котра тут за песі гроші робить ерарні роботи... Не даром сиділи ми тут три роки, бо кождий з нас працював, як міг, над собою і над другими. Є й такі, що нічогісенько не зробили до тепер, а це ті, що на будуче записалися в штанд... За весь час не уставала просвітна робота; при кождій робітничій сотні находиться читальня, крамниця, відбуваються вечерами курси вищої освіти, як рівнож фахові гарбарські, шоферські, різьбарські, кошикарські і и. Старшини здебільша на студіях по цілій Чехії. Є приблизно 1600 студентів. Докторатів здало минувшого року 8, а на цей рік покінчить студії около 600, з того найбільше студіює на фахових школах. Самих „ґанделесів", то зн. тих, що покінчили торговельну академію, було бувшого року 160, не рахуючи тих, що покінчили ріжні курси книговодства і т. п.

— **Як Німці „відступають" Горішний Шлеськ.** Вже цілий рік ведуться німецько-польські переговори в справі передачі Полякам признаної їм частини Гор. Шлеська а й досі ще справа не покінчена. Про „готовість" Німців свідчать часті їх замахи, тайні організації зі складами зброї і т. п., чого дуже бояться Поляки, тимбільше, що союзничі війська мають незабаром опустити плебісцитовий терен. Ось образок, який свідчить, як Німці „приготовляються" до евакуації: Французькому командантови донесено, що на цвинтари між Ґлівіце а Сосніца находиться закопана амуниція. Пішла туди сотня французьких жовнірів та стала добуватися до пивниці під каплицею, де була зложена зброя. Та тільки що отворено двері до льоху, як наступив страшний вибух, від якого згинуло на місці 13 Французів, а 12 втікло з ранами по цілому тілі. Це Німці наумисне уміщтили міну так, що по отворенню дверий вона мусіла вибухнути. Сила вибуху була така, що частини розірваних тіл порозліталися на віддаль 100 метрів від каплиці.

— За щедрий дар 16.000 мп., зложених на публичні цілі до моєї особистої диспозиції Вп. радн. д-ром Романом Ковшевичем, складою йому щиру подяку з повідомленням, що даровану квоту я призначив на свячене для наших увязнених студентів. — *Др. В. Щурат.*

— **З морального розкладу.** Військовий суд у Львові засудив польського підофіцера Ружичку за обман і спроневірення на 8 місяців тяжкої вязниці і деґрадацію. — В суботу рано розстріляно у Варшаві Завідовского, який під прибраним назвищем „графа Лубенського" спроневірив на шкоду польської держави 350 тисяч марок.

— **Доля Габсбурґів.** **Найбіднішим** з усіх членів б. пануючої династії Габсбурґів є тепер без сумніву архикнязь Леопольд Вельфлінґ. Недавно написав він до редактора одної віденської газети лист такого змісту: Знаходжуся у великому матеріяльному клопоті. До нікого прихилитися, бо „ліві" уважають мене за реакціонера, а „праві" за „соціяліста". Жию нужденно, маючи 3000 К на місяць на посаді товмача. Але хиба признаєте, що з тих грошей не можна вижити і повірите, що я часто їм на обід сухий хліб... Адреса: Відень, XIII. Лінцерштрассе 88|I.

— **Страйк днезникарів в Варшаві.** В редакції й адміністрації часопису „Наш Курієр" вибух страйк через те, що видавці не згодилися на статут, на підставі якого платня редактора відділу має рівнатися платні метрампажа (першого складача), а платня редакційних співробітників мають дорівнати платням машинових складачів. Доси платні редакторів і співробітників варшавських газет вагалися між 180—100.000 мп, підчас коли платня метрампажа виносить 200.000 а складача 150.000. Та „вже такий світ настав", що зайшла неприродна переміна цінностей: умова праця числиться нині багато дешевше від фізична!

— **Обидився.** Краківський єпископ Сапєга не приняв наданого йому ордеру „Polonia restituta" — як говорять — тому, що уважає це відзначення за низьке в порівнанню зі своїми заслугами.

— **Управа Національного Музею у Львові** (вул. Мохнацького ч. 42.) звертається отсим до всіх архитек-

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, Ринок 10, поручає ноти:

— Е. Турула: 1) Українські пісні на голос з фортеп'яном. 2) Українські співи і думи на голос з фортеп'яном. 3) Українські гимни. —

гів і мистців із просьбою доставити їй на деякий час, або відступити на власність архітектурні рисунки давніх церков і світських будинків з рисами поземими і перекроями, та детайлями поодиноких частин будівлі, замітних своєю красою, або виконанням. Вістки про речі, що сюди належуть, рівнож дуже бажані, особливо, колиб інформатори могли їх належно зрисовати і викінчити. Всякі знимки фотографічні з области давнього будівництва Галицької України Управа Музея радо набуде за готівку. Походження надсиланого матеріялу мусить бути точно означене. — *І. Свєнцїцкий.*

— **Гроші чужинців у Чехословаччині.** Після найновійших приписів чехословацького Банкового уряду при міністерстві скарбу можуть чужинці себто всі, хто не є чехословацьким горожанином, вкладати в чеських банках гроші до висоти Кор. чес. 20.000. — та ними розпоряджати без ніяких труднощів, а з окрема без обовязку предкладати документи, з чого належність повстала. Він Кч. 20.000 — до Кч. 250.000 — вимагається предложення рахунку за довезені до Чехословаччини товари або вартісні папери або доказ затягненої в Чехословаччині позички. Для вкладок понад Кч. 250.000 треба крім повищих документів ще й окремих дозволів Банкового уряду, При тім завважую, що гроші зложені давніще в австро-угорських коронах в Чехословаччині, не церемінилися для чужинців на корони чеські, а чеські банки виплачуть їх в реляції 100 корон за 70 марок польських.

— **З хроніки бандитизму.** В хшанівськім повіті волочиться кілька злодійських узброєних по найновійшій моді банд, які стягають з населення формальний податок. Напади і грабежі на дневнім порядку. Дня 8. ц. м. банда з 9-люда окружила дім купця Шклярчика у Рудні. Двох бандитів ув'йшло до хати і зажадало „контрибуції", грозячи револьверами. По довгих торгах зложив господар 70.000 мп. на руки замаскованого бандита, потім той вистрілив на „vivat" і зняв з хати „облогу".

— **За 10 діб довкола світа** обіцює облетіти летун Брос Сміт, летячи 500 миль денно. Він прибув недавно літаком з Австралії до Англії і при кінці квітня вибирається в подорож довкола кулі земської, яку думає відбути протягом 240 годин. Щаслива дорога!

— **На видання Альбому прикрас давніх українських рукописів** і видатки забезпеки збірок Національного Музею у Львові (вул. Мохнацького 42) вплинули дальше такі допомоги: Краєвого Союза Кредитового 50.000 мк., Споживчо-торговельної Спілки в Микуличині 2.300 мк., третя рата Христіянської Громади в Бориславі 5.000 мк., Українського Народного Союва в Джерзі 50 дол. і із збірки о. Чапельського 50 дол., усього з попередніми 777.400 мп. Із цего видано на Альбом 460.628 мп., а на решту ведеться праця біля зразкової розмальовки рисунків Альбому і викінчення решти кліш. На ціле видання з текстами потрібно ще біля 1,000,000 мп.

ФУТРА забезпечує перед молями через літо, приймає до направи та замовлення на нові, купує сирі шкіри та приймає до вироблювання, Петро Каргяк Львів вул. Куркова 11 а.
1081 1—4

✝ Посмертні згадки.

Антін Гринцишин, управитель школи в Гунькові на Буковині, помер по тяжкій недузі дня 3. квітня 1922 р. в 41 р. житя. — В. й. п.

ЖЕРТВИ

Пресовий фонд.

На пресовий фонд української незалежної преси зложили в марках польських: Веселий Юрій Дрогобич 1000 кличе: Олексу Долгович Львів, Василя Сеніва Болехів, Николу Новака Пядики. Матвій Дзюбінський Загіре 3000 кличе: Василя Когута Кутківці, о. Вол. Гірку і Івана Мельника Довжанка, Горницький ур. под. Дрогобич 500, В. Сольчаник проф. Дрогобич 500, Роман Левицький дир. коп. Борислав 1000, д-р Волод Ільницький Дрогобич 2000, Іван Кобільник Дрогобич 1000, Андрій Мудрицький Дрогобич 200, Юліян Пуза надґеом. Дрогобич 2000, Негович Дрогобич 200, Олексин Дрогобич 100, Василь Винник Дрогобич 500, Завалкевич Дрогобич 100, Іван Геврик Дрогобич 200, Олекс. Гезрик Дрогобич 100, Андрій Король Дрогобич 120.

Оголошення

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" в справі вибору відпоручників на Загальні Збори.

Покликуючися на попереднє оголошення в цій справі, подається до прилюдної відомости, що в ціли вибору відпоручників на Загальні Збори „Дністра" відбудуться виборчі збори членів тогож Товариства в поодиноких судових повітах, згляднo в поодиноких виборчих округах як слідує:

77) **в Мельници** дня 25. квітня 1922, вівторок, о год. 2 в пол., в чит. „Просвіти", під проводом п. Олекси Касіяна, в ціли вибору одного відпоручника з суд. пов. Мельниця.

78) **в Стрию** дня 20. квітня 1922 в четвер, о год. 11. перед пол., в салі „Народнього Дому", під проводом д-ра Ізидора Бачинського, в ціли вибору 86 відпоручників з суд. пов. Стрий.

79) **в Підкамени** дня 20 квітня 1922, в четвер, о год. 12 в пол., в домі п. Маєра Зільберга, під проводом о. крил. Михайла Ваврика, в ціли вибору 3 відпоручників з суд. пов. Підкамінь.

80) **в Порохнику** дня 24 квітня 1922 в понеділок, о год. 12. в пол., в домі п. Івана Карпяка, під проводом о. Данила Бодревича, в цілі вибору 2 відпоручників з суд. пов. Порохник і Дубецко,

81) **в Косові** дня 19. квітня 1922, в середу, о год. 12. в пол., в салі Т-ва Бесіда" (Старий Косів ч. 55), під проводом адв. д-ра Петра Рондяка, в цілі вибору 3 відпоручників з суд. пов. Косів.

82) **в Гвіздци** дня 24. квітня 1922 в понеділок, о год. 12. в пол., в домі п. Миколи Трачука, в Остапковцях ч. д. 47., під проводом о. Миколи Руденського, в цілі вибору 12 відпоручників з суд. повіту Гвоздець,

83) **в Коломиї** дня 18. квітня 1922., вівторок, о год. 2. по пол., в салі „Нар. Дому", під проводом дир. д-ра Зиновія Левицького, в цілі вибору 22 відпоручників з суд. пов. Коломия,

84) **в Лопатині** дня 19. квітня 1922, в середу, о 12. в пол., в чит. „Просвіти", під проводом п. Івана Судомляка, в цілі вибору 11 відпоручників з суд. пов. Лопатин,

85) **в Лютовисках** дня 20. квітня 1922, в четвер, о год. 12. в пол., в домі церковнім, під проводом п. Михайла Паславського, в цілі вибору 1 відпоручника з суд. пов. Лютовиска.

86 **в Цішанові** дня 3. мая 1922, в середу о год. 2 по пол., в салі філії „Просвіти", під проводом о. крил. Северина Метеллі з Любличі нового, в цілі вибору 18 відпоручників з суд. пов. Цішанів. В сім повіті розписуються нові виборчі Збори з причини, що попередно розписані на день 28. марта 1922 не відбулися.

87) **в Белзі** дня 24. квітня 1922, в понеділок, о год. 1. в пол., в домі д-ра Бадера, під проводом о. Луки Салука в цілі вибору 47 відпоручників з суд. пов. Белз,

88) **в Мостисках** дня 21. квітня 1922, в пятницю, о год. 12. в пол., в читальні „Просвіти", під проводом адв. д-ра Мирослава Здерковського, в цілі вибору 29 відпоручників з суд. пов. Мостиска,

89) **в Раві руській** дня 24. квітня 1922 в понеділок о год. 1. по пол., в салі Тов кред. „Віра", під пров. о. Василя Матковського, в цілі вибору 36 відпоручників з суд. пов. Рава Руська.

ДИРЕКЦІЯ
Тов-а взаїмн. обезп. „ДНІСТЕР".

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Хто знав би що про стрільця б. австр. армії **Теодора Мельничанка**, що в 1918 р. був в італійськім полоні в місцевости Віттовія, Сицилія, буде ласкавий дати знати Євдосі Мельниченко, Кудобинці п. Зборів. 1080 1-3

Дрібні оголошення.

ДЛЯ повертаючих з Америки! 200 морґів доброї землі, в тім 50 морґів лук, живий і мертвий інвентар, близько Львова до продажі в цілости або частями. Близших інформацій уділяє рефлектантам прямо д-р Тіндель, Сколе. XX 1—2

СТУДЕНТ фільософ глядає лекції з гімн. на провінції. Зголошення до „Гром. Вістника" під „Неофіт". 1082 1—1

ПРИСТІЙНИЙ мущина, середніх літ, з академічним образованням, ожениться з панною або вдовою (може бути міщанського або селянського роду), яка могла би покрити кошти подорожі обоїх до Америки. Зголошення до Адміністрації під „Кавалер". 1085 1—1

ДЯКА з гарним голосом, який провадив би хор та аматорський театр, що евентуально розуміється на книговодстві кооперативи з поданими услівями пошукує парохіяльний уряд Бродки п. Миколаїв над Дністр. 1084 1—2

ФОРТЕПЯН більше зужиткований, оказійно сейчас на продаж. Ціна 80 000 мп. Близші відомости Торговля в Ходорові. 1 60 2—3

ПАРЦЕЛІ НА ПРОДАЖ. Читальня „Просвіти" у Винниках продає 14 будівельних парцель в центрі місточка; відомість в нотаріяті у Винниках. — Виділ. 2—5

НА ВАКАЦІЇ або зараз пошукую панночки, котра би за удержання хотіла учити 2 дівчаток 7, 8 літ. Зголошення слати: Уряд парох. Баличі підгірні п. Соколів ad Стрий. 058 2—3

КІЛЬКА ПРАС до виробу цементових дахівок, бетонів і цегл в продасть зараз „УБУС", Львів, вул. Осолінських ч. 6. XVI 3—3

ЛІКАР-УКРАЇНЕЦЬ перенесеться до місцевости, де міг би числити на відповідну практику. Просяться українські Інституції і Громадян о ласкаве уділення близших інформацій під „Доктор" до Адміністрації „Гр. Вістника". 1075 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ЛІКАР
Д-р В. КОБІЛЬНИК
825 ординує 3—3
у Винниках.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
:: „Народного Дому" ::

господарсько-торговельного стоваришення зареєстрован. з обм. пор. в ТЕРНОПОЛІ відбудуться дня 28. квітня 1922 год. 12-ій в полудне в салі „Міщанського Братства" в Тернополі з таким порядком нарад:

1) Отворення і уконституовання Зборів.
2) Відчитання протоколу з попередних Зборів.
3) Звіт за рік 1921.
4) Розділ чистого зиску.
5) Зміна статута в цілій основі.
6) Вибір 3 а в разі зміни статута 7 членів Надзірної Ради.
7) Внесення і запити.

Біланс стоваришення є від 2?. квітня н. р. виложений до перегляду членам в льокалі стоваришення, вул. 3. Мая ч. 3 в подвірю. До участи в Зборах є управнені лиш члени, що леґітимуються уділовою книжочкою. На случай браку комплету відбудуться другі Загальні Збори з тим самим порядком нарад в тім самім місці о год. 12·30, а рішення їх будуть правосильні без огляду на число присутних членів.

Тернопіль, дня 14. марта 1922.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ:

Д-р Степан Брикович — голова, **Михайло Губчак** — секретар. 1069 2—3

СІЧКАРНІ, МЛИНКИ до збіжа, ВИТИСКАЧІ і ПРАСИ до олію, НАГРОБНІ ХРЕСТИ, МЛИНАРСЬКІ УРЯДЖЕННЯ, НАСІКУВАННЯ ПИЛЬНИКІВ, ВІДЛИВИ ЗАЛІЗА і металю після власних і надісланих моделів достарчає і поручає

ФАБРИКА МАШИН І ВІДЛИВАРНЯ
Братів Біснпельких С. А. Б.
2—6 **в Коломиї** 1020
ЖАДАЙТЕ ЦІННИКІВ.

Заступник фірми: **Марко Фаєрштайн, Львів — Городецька 59.**

НЕ ТРЕБА ЇХАТИ ДО ЛЬВОВА

на закупна.

Оборотною почтою висилаємо ПАСІЧНИЧІ ПРИЛАДИ: ситце Мп. 600 і 800; підкурач 8 0; підкурач з мішком 2000; лапка на матку 100; клітка на матку 125; вигнений ніж до плястрів 1050; спеціяльної конструкції сикавка до роїв (струя весе ва 10 метрів) — Мкп. 2400; Поступовий пасічник розуміє, яку величезну користь приносить уживання штучної вощини. — Продаємо за готівку штучну вощину бажаного розміру — за чистість воску даємо певну ґарантію — приймаємо віск до переробки.

А. ОКПИШ і Ска

торг. пром. Спілка з обм. пор. Львів, вул. Осолінських 15.

Враз із замовленнями просимо висилати заздаток. 1078 1—1

Х. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

парцеляційного Товариства

— „ЗЕМЛЯ" —

стов. зар. з обм. пор.

— у Львові —

відбудуться дня 29. квітня 1922. (субота) о годині 4. попол. в льокали Товариства, Ринок ч. 43, I. пов. (дім Ризниці) з отсим денним порядком:

1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання протоколу з попередних Загальних Зборів.
3) Звіт Дирекції і Надзірної Ради і біланс за 1921 р.
4) Звіт Ревізійної Комісії.
5) Розділ зиску.
6) Вибір 2 членів Надзірної Ради.
7) Вибір Ревізійної Комісії.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ:

Микола Заячківський — заст. предсідателя, **о. Туркевич** — секретар. 1706 2-3

ПОРТРЕТИ в українських художних, різьблених рамах, прикрашених тризубом Шевченка і Франка більші по 2500 мп., менші по 1200 мп.. Поручається українські, релігійні образи в різьблених рамах по 6000 і 8000 мп. пара, кольоровану картину „Гість з Запоріжа" в такихже рамах 1200 мп., — великі кольоровані картини: „Вїзд Б. Хмельницького до Києва", „Гість із Запоріжа" та „Гагілки" (всі лише) в рамах дубових або українських в ціні від 14.000 до 24.000 мп. Принимається замовлення й на самі різьблені рами по цінах загально приступних. Замовлення і гроші (задатки) слати на адресу: ІВАН ПАВЛИК, Львів, Ринок ч. 10, II. п. 905 4—5

Українська
КНИГАРНЯ І АНТИКВАРНЯ
у Львові
ВУЛ. РУТОВСЬКОГО Ч. 22.

ПОРУЧАЄ:

Єлисей Карпенко: Білі ночі. Драматична поема.
" " Осінньої ночі. Траґедія.
" " В долині сліз. Драма.
" " Момот нір. Траґедія.
" " Святого вечера. Драма.
" " Едельвайс.
" " Земля. 2—4

Присилайте передплату!

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Відновлення „устрою".

На днях відчовлено діяльність „Устрою" спілки з обмеженою порукою. „Устрій" засновав в 1918 ім р. гурт українських інжинерів, під фірмою Товариство Українських Інжинерів відбудови, як одиноку українську інституцію того роду, тоді коли рівночасно повстало багато подібних польських спілок. До того була це перша Українська Спілка з обмеженою порукою, основана на законі з 1906 р.

Події з кінця 1918 р. перервали всяку відбудову так, що аж цього року рішено знову підняти агенди Спілки, надаючи їй ширші рами, як під оглядом матеріяльним, так що до обсягу робіт. Основне майно ухвалено підвисшити до 10,000.000 Мп.

Отворено механічно шлюсарські варстати і склеп з залізними товарами у Винниках під Львовом.

Спілка веде ріжні будівельні відділи, від малих робіт почавши, аж до великих будівель, монументальних і промислових включно.

Бюро у Львові міститься при вул. Личаківській ч. 64/І.

Краєвий Союз Ревізійний

(Продовження).

Другою важною подією в зовнішніх зносинах Союза було відновлення членських прав Краєвого Союза Ревізійного в Міжнародним Кооперативним Союзі в Льондоні. Крім Краєвого Союза Ревізійного приступили в члени цего союза також фахові союзи: Кредитовий, Народна Торговля і Краєвий Союз господарських Спілок.

Міжнародний Кооперативний Союз відбув в серпни 1921 р. конгрес в Базилеї, на якому наші кооперативи були також заступлені. Цей конгрес ухвалив резолюцію в обороні нашого кооперативного руху, яка свого часу була друкована в часописах.

Праця в самому Краєвому Союзі Ревізійному йшла в 1921 р. дуже живо. Рада відбула 9 засідань, а виділ ради 23 засідання, так що майже що тижня вирішувано коллективно всі актуальні кооперативні справи і питання економічного та організаційного характеру, що стоять в звязку з нашим кооперативним рухом. Між иншими вирішено приняти до союза спілки ощадности і позичок системи Райфайзена, котрі почали виступати з патронату при краєвім Виділі, від коли цей Патронат стратив характер автономічної інституції. Скликано наради в справі австрійських воєнних позичок, податків, валютових ваган, відбуто анкету в справі рахівництва в кооперативах, конференцію в справі Міжнародного кооперативного Банку і в багато инших справах. Рівнож посередничив Краєвий Союз Ревізійний довший час межи інституціями і організацією приватних службовиків в справі платень і доводив до погодження мимо злиденного економічного положення так урядництва як і інституцій.

Бюро Союза працювало інтензивно, чого доказом 268 відбутих ревізій, виготовлення 448 білянсів кооператив, відтворення книг для 18 кооператив і 1862 полагоджених писем. Крім цего директор бюра і урядники референти уділювали устно інформацій великій скількости інтересованих з усіх сторін краю у всяких організаційних справах.

З кінцем року було занятих в Союзі 1 директор, 5 ревізорів, 5 канцелярійних урядників, 1 помічна сила і 1 возний. З персональних змін треба зазначити, що голова товариства дир. Антін Гладишовський з причини недуги від 15. липня 1921 р. не брав участи в засіданнях, а з кінцем вересня віс резигнацію з головства Союза, так, що в другім півроці 1921 р. провід Союза спочивав в руках заступника голови інж. Ю. Павликовського. Також уступив дефінітивно дня 23. червня 1921 р. директор Союза Омелян Саєвич, а рада іменувала на його місце директором Союза Івана Филиповича, дотеперішнього заступника, котрий вів агенди Союза фактично вже від початку 1921 р.

Огляд діяльности Краєвого Союза Ревізійного за 1921 р. виказує безумовно багато праці, вложеної в кооперативне будівництво і чималі успіхи. Коли взяти під увагу тяжкі економічні умови, серед яких живе наша суспільність, шикани адміністраційних чинників, про які не снилося кооператорам инших країв, і колоди кидані під ноги нашому кооперативному рухови з усіх сторін, то треба сказати, що хоч не вдалося осягнути всіх намірів, то однак це, що збудовано, є доказом, що наш кооперативний рух зуміє побороти всі трудноші і злобу ворожих чинників з стихійним стремлінням населення до організованої самопомочі.

Рахунковий звіт Кр. Союза Ревізійного за рік 1921 представляється так:
Рік оборотовий і біланс:

Рахунок оборотовий:			Приходи	Розходи
Вкладки			882.315·90	
Вписове			13.255·—	
Друки			535.340·88	470.709·06
Зачети			43.546·36	41.000·—
Зворот без % позичок			175·—	
Кредит затягнений сплачений			400.000·—	47.771·32
Чужі гроші				7.000·—
Підмога на організ. кооператив:				
А. На відנову:				
Краєвий Союз Кред.	10.000			
Народна Торговля	10.000			
Союз господ. Спілок	10.000			
Дністер	10 000			
Земля	10.000			
Зем. Банк Гіпотечн.	10.000	60.000		
Б. На організацію:				
Кр. Союз кредит.	194.000			
Народна Торговля	140.000			
Союз господ. Спілок	50.000			
Дністер	50.000	434.000		
В. На краєвий кооперат. курс:				
Український Горож. Комітет		200.000		
До переносу			1,874.633·14	566.480·38
З переносу			1,874.633·14	566.480·38
Г. На зовнішну репрезентацію:				
Краєвий Союз кредит	35.000			
Народна Торговля	35.000			
Дністер	35.000			
Союз господ. Спілок	10.000			
Народна Гостинниця	10 000			
Народний Дім Чортків	10.000			
„ „ Яворів	5.000			
Чорногора Коломия	5.000			
Міщ. Каса Перемишль	3 000	148.000	842.000·—	
Кошта організ. ревізій бюра і репрентацій:				
Вплинуло як зворот за ревізії і адм.			898.159·77	
Видано на:				
організацію і віднову	649 677·60			
ревізій	224.872·—			
бюро	1,386.662·77			
репрезентацію	267.104 —			2,528.316.37
Льокації			148.000·—	424.396·73
Ріжні			120.000·—	120.000·—
Відсотки і провізія			30.343.82	17.320·—
			3,913.136·73	3,656.513·48
Готівка з 1/І. 1921			6.020·06	
Готівка з 31/XII. 1921				262.643·31
			3,919.156·79	3,919.156·79

Зіставлення стану довжного і чинного.

Зміст:	Стан довжний:	Стан чинний:
Кредити банкові	427.173·86	
Фонд безпроц. позичок	17.763·57	
Чужі гроші	2,424·23	
Друки	67.000·—	
Адміністрація	81.741·29	
Резерва фонду без % поз.	1,372·23	
Ріжні	3.495·08	
Діверзі	1.704·75	
Фонд пенсійний	674·66	
Фонд вкупу літ	133·50	
Фонд на коопер. ціли	470·26	
Фонд коопер. курсу	57·77	
Каса (готівка)		262 643·31
Льокації		322.117·10
Позички без % тові		5.594·75
Зачети		15.860·—
	604.011·20	606.215·16

Зіставлення всего рахунку:

Стан чинний	606.215·16
Стан довжний	604.011·20
Надвижка	2.203·96

Загальні збори Кр. Союза Ревізійного приняли звіт з діяльности і рахунковий звіт Союза до відома, одноголосно ухвалили уступаючим членам ради Союза абсолюторію і одобрили прелімінар буджету на 1922 рік.

Прелімінар той виказує в марках п. найконечнійших видатків на 14,496.640, а доходів найвисше на 13,189.815, так, що недобір мав би виносити квоту 1,306.825.

Задля запевнення Союзови доходів одноголосно ухвалили Загальні Збори слідуюче:

I. Кредитові кооперативи платять титулом вкладки до Союза 1% від їх білянсового стану чинного, найменше 1.000, найвисше 150.000 мп.

II. Торговельні, промислові і инші кооперативи платять 1% від їх торгу або доходів з підприємства, найменше 10.000, найвисше 150.000 мп.

III. За кожду ревізію платять кооперативи після отсих чотирьох кляс: 50 000, 20.000, 10.000 і 5.000 мп. відповідно до економічного стану ревідованої кооперативи.

IV. Видатки на зовнішну репрезентацію, які винеслиб більше чим 500.000 мп., і евентуальні вкладки до Міжнародного Союза кооператив за кожду союзну кооперативу зокрема, розложить рада товариства на всі союзні кооперативи після ключа їх фінансової спромоги.

V. Новооснвані кооперативи вплачують вкладки після висше означених норм пропорціонально до часу їх діяльности і виказаних оборотів.

Плян американського банку для Европи.

Американський сенатор Овен має за допомогою американських фінансистів покликати до життя банк, призначений до економічної відбудови Европи. Про плян і його ціли Овен таке сказав кореспондентови одного німецького часопису:

Банк буде називатися „Federal Reserve Foreign Bank". Головний осідок його буде в Ню-Йорку, з філіями у всіх тих містах, де зажадають того дотичні правительства. Закладовий капітал виноситиме 500 міліонів долярів в золоті, якого достарчить 12 банків в Америці. Банк буде займатися виключно дисконтом торговельних паперів, виставлених на певні товари. Папери будуть лише короткоречинцеві і виставлені на вартість в золоті. Банк даватиме також европейським банкам кредити в золоті в застав на подібні папери і за допомогою тих банків нагромаджувати кредитові резерви в золоті до висоти $2\frac{1}{2}$ міліярда долярів.

Таким чином Овен хоче піднести кредит в золоті до висоти, яка дасть европейському купцеви змогу заключувати умови на основі золота і дістати стільки кредиту в золоті, скільки буде потребувати. В результаті при помочі цего банку Америка ужиє свої засоби золота продуктивно для европейської витворчости і торговлі.

Оповістка.

Надзірна Рада Краєвого Союза Кредитового, стоваришення зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, скликує на основі §. 45. і 47. статута

XXII. Звич. Загальні Збори Стоваришення

на день 28. квітня 1922., год. 4. по полудни,

в сали Стоваришення у Львові (ринок ч. 10., I. поверх) з отсим предметом нарад (§. 52. ст.):

1. Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів Стоваришення.
2. Звіт Дирекції з діяльности за двайцятьтретий рік адміністраційний (1921) з замкненням рахунків і білянсом.
3. Звіт Контрольної Комісії з внесенням на уділення абсолюторії.
4. Внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску, (§. 45а, і 23. статута).
5. Вибір членів Надзірної Ради (§. 37. статута).
6. Вибір 3 членів Контрольної Комісії (§. 52. б. стат.).

Право участи в Загальних Зборах мають члени, котрі в цілости уплатили принаймене один удїл (§. 50. стат.). За леґітимацію служить удїлова книжочка. На Загальних Зборах беруть участь члени особисто; правні особи заступають їх законні представителі (§. 51. стат.), які мають виказатися достаточно повновластю.

Маєтковий білянс за 1921 рік є виложений в льокали Стоваришення (Ринок ч. 10. I. пов.), де члени можуть його переглядати (§. 56. стат.)

За Надзірну Раду Краєвого Союза Кредитового, стоваришення зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, 5. квітня 1922 р.

Володимир Левицький
предсідник.

Д-р Юлій Савчак
1064 секретар. 3—3

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. З друкарні Спілки „Діло".